

ชื่อพื้นเมือง	ผักหวานบ้าน
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Sauropus androgynus</i> (L.) Merr.
ชื่อวงศ์	EUPHORBIACEAE
ชื่ออื่น	ก้านตง จ้าผักหวาน
ลักษณะทั่วไป	ไม้พุ่ม สูง 0.8 - 2 เมตร กิ่งก้านค่อนข้างเล็ก สีเขียวปนเทา ใบ ใบเดี่ยว ก้านใบสั้น ประมาณ 2 - 4 มิลลิเมตร ใบออกแบบสลับ รูปร่างกลมรูปขอบขนาน หรือค่อนข้างเป็นสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ใบกว้าง 2 - 3.2 เซนติเมตร ยาว 3.2 - 6 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมนขอบใบเรียบ และมีหูใบเป็นแผ่นเล็ก ๆ ที่โคนก้านใบ ดอก ดอกสีม่วงแดงหรือแดงเข้มกลุ่มละ 2 - 4 ดอก เป็นดอกเดี่ยวออกตรงซอกใบ ดอกแยกเพศ แยกเป็นดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่คนละดอก ผล ผลรูปร่างคล้ายลูก มะยม เรียงกันอยู่ใต้ใบ ผลมี 3 พู สีขาวนวลและออกสีชมพูเล็กน้อย เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.0 - 1.5 เซนติเมตร เมล็ดเป็นรูปสามเหลี่ยม ขนาดเล็ก
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ดหรือปักชำ
การกระจายพันธุ์	พบในป่าธรรมชาติ เช่น ป่าทุ่ง ป่าผสมผลัดใบ ป่าแดง และตามบริเวณ ทุ่งนา ชาวบ้านภาคกลางและภาคอีสานนำมาปลูกไว้ในสวน หรือใกล้บริเวณบ้านเพื่อรับประทานยอด ผักหวานบ้านชอบที่ลุ่มต่ำ มีความชื้นพอเหมาะ
ประโยชน์	ราก สรรพคุณระงับความร้อนถอนพิษไข้ซ้ำไข้กลับเนื่องจากการรับประทานของแสลง หมอพื้นบ้านภาคกลางใช้ฝนทาแก้โรคคางทูม และหมอพื้นบ้านภาคเหนือ ใช้ราก ผักหวานบ้านแก่นในของผักข้าวโพด รากมะแว้ง และรากผักดีด ฝนกับน้ำอย่างละเท่า ๆ กัน ให้เด็กหรือผู้ใหญ่รับประทานแก้ไข้